

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС
ЗАПОВЕД № РД-26-2089/05.10.2022г.
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА
УМБАЛСМ „Н. И. ПИРОГОВ“ ЕАД - СОФИЯ

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Дочка Цонева Тобова, д.м.,
Катедра Анестезиология и интензивно лечение,
Медицински факултет, Медицински университет – София
КАИЛ на УСБАЛО „проф. Бойчо Бойчев“ – ЕАД, София

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на д-р Албена Сашова Атанасова, свободен докторант с база на обучение УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД – София, на тема: „Супраклавикуларен достъп на блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол в детска възраст“ по професионално направление 7.1 „Медицина“ и научна специалност „Анестезиология и интензивно лечение“ с научен ръководител доц. д-р Румяна Андонова, д.м.

I. Общо представяне на процедурата

Със заповед № РД-26-2089/05.10.2022г. на Изпълнителния Директор на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД - София и решение на Научния съвет с Протокол № НД-01-3/21.09.2022г. съм определена за външен член на

Научното жури по процедурата. Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и глава II, раздел I от ППЗРАСРБ. В качеството ми на член на Научно жури по настоящата процедура заявявам, че нямам общи публикации и конфликт на интереси по смисъла на чл. 4, ал. 5 на ЗРАСРБ, подлежащи на деклариране.

Представеният комплект материали е в съответствие с изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД - София и включва всички необходими документи с достатъчен доказателствен материал.

II. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Албена Сашова Атанасова е магистър по медицина от МУ, МФ – София от 2012г. и същата година започва работа като лекар-анестезиолог в Клиника по детска анестезиология и интензивно лечение на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД – София. През 2018г. придобива права на специалист по „Анестезиология и интензивно лечение“; от 2016г. е магистър по „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ от МУ, ФОЗ – София. От 2015г. е асистент по анестезиология и интензивно лечение към Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ - София. Д-р Албена Атанасова е участвала в редица курсове за следдипломно обучение в България и чужбина, включително по проблемите на регионалната анестезия. Активен член е на научни и съсловни организации. Владее английски и немски език.

III. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

През последните години локорегионалната анестезия е един от най-бързо развиващите се аспекти на педиатричната анестезия.

Регионалните анестетични техники осигуряват превъзходна и продължителна аналгезия без риск от респираторна депресия. Ултразвуковото навигиране при извършването на блокади на периферните нерви значимо повиши ефективността и безопасността на локорегионалните техники и даде сигурност за тяхното приложение, включително и при педиатрични пациенти. Блокадата на брахиалния плексус чрез супраклавикуларен достъп под ултразвуков контрол осигурява добра аналгезия при операции на горния крайник (хумерус и предмишница) при максимална сигурност, а също така аналгезия и комфорт на пациента в ранния постоперативен период с ускорено възстановяване и ранна рехабилитация.

Посочените данни определят актуалността на представения дисертационен труд, в който д-р Албена Атанасова си поставя за цел да проучи и оцени ефективността на обезболяването при ултразвук-наavigиран супраклавикуларен блок на брахиалния плексус при деца, подлежащи на оперативна интервенция по повод фрактура на хумерус, диафизарна или проксимална предмишница. За постигане на целта на настоящия дисертационен труд са формулирани точно и коректно шест конкретни задачи.

IV. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 136 страници, като е добре оформен в следните основни раздели: Заглавна страница (1 страница), Съдържание (3 страници), Използвани съкращения (1 страница), Въведение (3 страници), Литературен обзор (29 страници), Цел и задачи (2 страници), Материали и методи (22 страници), Резултати и обсъждане (47 страници), Обсъждане (6 страници), Заключение (2 страници), Изводи (1 страница), Научни приноси (1 страница), Публикации и доклади

(2 страници), Библиография (12 страници) и Приложения (4 страници). Дисертационният труд съдържа 24 таблици и 26 фигури.

V. Познаване на проблема

Литературният обзор е много добре структуриран и включва актуална информация за епидемиологията на фрактурите на горен крайник и морфологичните особености на костите в детската възраст, анатомичните особености и техниките за регионална блокада на брахиалния плексус, ролята на нервстимулатора и ултразвука в регионалната анестезия, специфичните предизвикателства на регионалната анестезия в детската възраст и опитът в нашата страна. Представени са предимствата на регионалната анестезия (в частност на блокадата на брахиалния плексус със супраклавикуларен достъп) под ултразвуков контрол за периперативно обезболяване при фрактури на горен крайник при деца, като ефективен, надежден и безопасен метод. Цитирани са 103 литературни източника (21,4% от тях от последните 10 години), предимно от чуждестранни издания, като са посочени и 14 източника на български автори.

Докторантът познава актуалното състояние на проблема и представя творческа оценка на анализирания литературен материал.

VI. Методика на изследването

В настоящия дисертационен труд е включено проспективно проучване при 60 педиатрични пациенти на възраст от 3 до 17 години, подлежащи на оперативно лечение по повод фрактури на проксимален, диафизарен или дистален хумерус, проксимална или диафизарна предмишница. Проучването е проведено в периода януари 2017г. до април 2021г. на база Клиника по детска анестезиология и интензивно лечение на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД – София. Пациентите рандомизирано са

разпределени по равно в две групи, а именно група А с лека или дълбока седация и супраклавикуларна блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол (експериментална група) и група В с обща анестезия със стандартно интравенозно обезболяване с опиоиди (контролна група). Подробно са описани предоперативната подготовка, изпълнението на супраклавикуларната блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол в пет стъпки, уводът в обща анестезия, следоперативното наблюдение, оценката на болката с помощта на общоприетите скали VAS, NRS, FLACC в двете изследвани групи.

Използвани са следните методи: клинични (анамнеза и физикално изследване) и статистически (дескриптивна статистика, тест на Колмогоров-Смирнов, χ^2 -тест, t-тест при две независими групи и t-тест при две свързани групи), съответстващи на целите на изследването и са спазени необходимите изисквания за провеждането им.

Избраната методика позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

VII. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Най-честата причина за хоспитализация и оперативно лечение на горен крайник при деца са фрактурите на дистален хумерус и диафизарна предмишница. Анализът на фрактурите на горен крайник в педиатричната популация сочи, че честотата нараства с увеличаване на мобилността на децата с пик на разпространение във възрастовия диапазон 10-14 години и се срещат по-често при момчета в сравнение с момичетата. Предоперативната подготовка и периоперативното обезболяване в детска възраст има своите специфични особености и предизвикателства. През последните години в клиничната анестезиологична практика се утвърдиха

локорегионалните блокади под ултразвуков контрол като предпочитан метод за обезболяване при педиатрични пациенти.

Настоящият дисертационен труд анализира периоперативното обезболяване на педиатрични пациенти с фрактури на проксимален, диафизарен или дистален хумерус, проксимална или диафизарна предмишница с помощта на супраклавикуларна блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол и седация като доказва ползите от регионалното обезболяване спрямо общата анестезия с интравенозно обезболяване при минимален риск и доказана безопасност. Супраклавикуларната блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол е надежден метод за периоперативно обезболяване при хирургични интервенции на горен крайник при деца, а използването на ултразвук повишава ефективността на аналгезията при минимална доза и обем на локалния анестетик и максимална безопасност. Периферната неврална блокада осигурява оптимално обезболяване и комфорт в ранния постоперативен период, минимизира приложението на НСПВС и/или опиоиди, както и свързаните с тях нежелани ефекти, предпоставка е за ускорено възстановяване на децата. Теоретичните знания и практическите умения са условие за успех и безопасност на методиката.

В обсъждането получените резултати са интерпретирани задълбочено и при съпоставяне с данните от публикуваните в специализираната научна литература изследвания. Самооценката на докторанта се изразява във формулиране на приноси с научно-теоретичен и научно-приложен характер, отразяващи данните от основните изводи.

Принос за клиничната практика е представеният задълбочен анализ на приложението на супраклавикуларна блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол при педиатрични пациенти с фрактури на хумерус, проксимална или диафизарна предмишница като са оценени предимствата и ползите от оптималното обезболяване и комфорт в ранния

постоперативен период, ускореното възстановяване и ранната рехабилитация, което дава възможност за съкращаване на разходите за лечение и продължителността на болничния престой. Супраклавикуларната блокада на брахиалния плексус под ултразвуков контрол измества стандартното интравенозно обезболяване с обща анестезия и постепенно се налага като стандарт за обезболяване при фрактури на хумерус, проксимална или диафизарна предмишница в Клиниката по детска анестезиология и интензивно лечение на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД – София.

VIII. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с темата на докторската теза на д-р Албена Атанасова две (2) от публикациите, в които докторантът е единствен автор, са „под печат“ в научни списания (Служебна бележка № 696-22/10.11.2022г.). Отделни части от дисертационния труд на д-р Албена Атанасова са представени на 3 национални и 2 международни научни форума, като докторантът е първи автор във всички участия.

IX. Лично участие на докторанта

От предоставените материали е видно личното участие на д-р Албена Атанасова в изследването за разработване на докторската теза. Получените резултати, илюстрирани със собствен клиничен материал, и формулираните приноси са лична нейна заслуга.

X. Автореферат

Авторефератът към дисертационния труд на д-р Албена Атанасова отразява основните резултати, получени в проведеното изследване и отговаря на изискванията на ППЗРАСРБ.

XI. Критични забележки и препоръки

За по-голяма прецизност при анализа и сравнението на данните от хемодинамичния мониторинг предвид различните референтни стойности за сърдечна честота и кръвното налягане в различните възрастови групи е уместно стойностите да бъдат нормирани.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените материали в настоящата процедура за придобиване на ОНС „доктор“ считам, че дисертационният труд на д-р Албена Сашова Атанасова е завършен, съвременен, добре структуриран и оформен, с точно формулирани и изпълнени задачи, с определени изводи и приноси за науката и практиката в областта на локорегионалното обезболяване при деца с фрактури на горен крайник, която е сравнително слабо разработена в нашата страна.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Въз основа на това давам положителна оценка и препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят на д-р Албена Сашова Атанасова образователна и научна степен „доктор“.

14 ноември 2022 г

София

С уважение,

(доц. д-р Дочка Цонева д.м.)